

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till yrkeshögskolelag och till lag om ändring av 49 § i universitetslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 april 2014 regeringens proposition med förslag till yrkeshögskolelag och till lag om ändring av 49 § i universitetslagen (RP 26/2014 rd) till kulturutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande (GrUU 24/2014 rd) om ärendet. Utlåtandet återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Eerikki Nurmi och undervisningsråd Maarit Palonen, undervisnings- och kulturministeriet
- rektor Henrik Wolff, Arcada, Nylands svenska yrkeshögskola
- rektor, verkställande direktör Jussi Halttunen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- rektor, verkställande direktör Martti Lampe-la, Lapin ammattikorkeakoulu Oy
- rektor, verkställande direktör Jouni Koski, Laurea-ammattikorkeakoulu
- rektor, verkställande direktör Riitta Konkola, Metropolia Ammattikorkeakoulu
- expert Marita Aho, Finlands näringsliv rf

- expert Kristiina Kokko, Akava ry
- ordförande Markku Lahtinen, Rådet för Yrkeshögskolornas Rektorer Arene rf
- direktör Hannu Saarikangas, Ingenjörsförbundet IF
- specialsakkunnig Hannele Louhelainen, Undervisningssektorns Fackorganisation rf
- expert Mikko Vieltojärvi, Förbundet för studerandekårer vid yrkeshögskolorna i Finland rf
- verksamhetsledare Leena Treuthardt, Finlands Universitet UNIFI rf
- styrelsens vice ordförande Jari Järvenpää, Finlands studentkårers förbund FSF rf
- direktör Mervi Karikorpi, Teknologiindustrin rf
- utbildningspolitisk ombudsman Petri Lempinen, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf
- ekonomidirektör Olli-Pekka Luukko, Studenternas hälsovårdsstiftelse YTHS.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- justitieministeriet
- undervisnings- och kulturministeriet
- Utbildningsstyrelsen
- Tampereen ammattikorkeakoulu
- Finlands Kommunförbund
- Finlands universitet UNIFI rf.

PROPOSITIONEN

Propositionen

I propositionen föreslås det att yrkeshögskolelagen reformeras i sin helhet genom att det stiftas en ny yrkeshögskolelag som ersätter yrkeshögskolelagen från år 2003.

Enligt förslaget omvandlas yrkeshögskolorna till juridiska personer i aktiebolagsform. På grund av karaktären av yrkeshögskolans verksamhet innehåller lagförslaget som komplettering till aktiebolagslagen bestämmelser om vissa organ inom yrkeshögskolan och om deras sammansättning, tillsättning och uppgifter. I lagen ska det enligt förslaget även bestämmas om finansieringen av yrkeshögskolor, som för närvarande är en del av statsandelssystemet. Kommunens självfinansieringsandel av yrkeshögskolornas driftskostnader ska slopas och staten ska i

framtiden ha hela ansvaret för finansieringen av yrkeshögskolorna. Statsrådet ska fortfarande bestämma om de tillstånd som beviljas för yrkeshögskoleverksamhet.

I propositionen föreslås det att medlemskap i yrkeshögskolors studerandekårer ska bli obligatoriskt för alla som studerar vid yrkeshögskola i syfte att avlägga examen. Samtidigt ska det bli möjligt att ta ut en hälsovårdsavgift i anknytning till ordnande av studerandehälsovård, på motsvarande sätt som för universitetsstudier.

Dessutom föreslås en ändring av universitetslagen som främst är av teknisk natur.

Avsikten är att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2015.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Kulturutskottet anser det viktigt att totalrevideringen av lagstiftningen om yrkeshögskolor har avancerat till ett skede då den föreslagna nya lagen om yrkeshögskolor kan träda i kraft från början av 2015.

De föreslagna ändringarna av förvaltningen och finansieringen stöder enligt kulturutskottets bedömning yrkeshögskolornas autonomi och stärker deras verksamhetsförutsättningar på lång sikt. Den nya lagstiftningen bringar också klarhet i möjligheterna att fortsätta den strukturella utvecklingen av yrkeshögskolefältet. Utskottet vill betona betydelsen av ett heltäckande nätverk av yrkeshögskolor och av en hög kvalitet på utbildningen för att utbildningen i vårt land ska gå att höja till en nivå som motsvarar framtida utmaningar.

Kulturutskottet vill särskilt betona betydelsen av arbetslivsorientering och regionala utvecklingsbehov för yrkeshögskolornas basuppgifter. Att arbets- och näringslivet är representerat i yrkeshögskolornas styrelser innebär en vik-

tig länk mellan högskola och arbetsliv. Utskottet föreslår ett uttalande om detta (Utskottets förslag till uttalande 1).

Sammantaget anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Yrkeshögskolorna som en del av högskoleinstitutionen

Kulturutskottet vill betona att Finlands högskoleväsende också i fortsättningen kommer att bestå av universitet och yrkeshögskolor med egna uppgifter, profiler och examina som kompletterar varandra. När högskolorna får möjlighet att göra strategiska val och profilera sig blir högskoleverksamheten mångsidigare inom berörda sektorer. Syftet med lagförslaget är inte att ändra det inbördes förhållandet mellan universiteten och yrkeshögskolorna.

Förslaget om den självständiga ställningen som juridisk person förbättrar enligt utredning

till utskottet yrkeshögskolornas möjligheter att samarbeta med olika aktörer, bl.a. genom att beslutsprocessen för samarbete förenklas. Utskottet välkomnar att yrkeshögskolorna och universiteten sinsemellan eller tillsammans med andra organisationer kan ordna stödfunktioner eller annan verksamhet. Det är ofta motiverat med tanke på genomslagskraft och kostnadseffektivitet. Det är enligt utskottets mening viktigt att de studerande i fortsättningen i högre grad kan utnyttja studieutbudet inom hela högskolefältet. Men utskottet konstaterar att yrkeshögskolorna eller universiteten inte kan delegera sina lagstadgade uppgifter utanför högskolan.

Yrkeshögskoleaktiebolag

Enligt förslaget ska statsrådet hädanefter bevilja aktiebolag tillstånd att driva yrkeshögskola. Tillståndsinnehavaren ska bli ett självständigt yrkeshögskoleaktiebolag. Utskottet anser det vara ytterst viktigt att överföringen av tillstånd från de nuvarande huvudmännen till yrkeshögskoleaktiebolagen till följd av reformen genomförs från början av 2015 så att alla yrkeshögskolor kan fortsätta sin verksamhet utan hinder.

Utskottet vill betona att även om yrkeshögskolorna har ett lagstadgat offentligt uppdrag som finansieras med offentliga medel, blir yrkeshögskolornas status som juridisk person aktiebolag enligt aktiebolagslagen. Enligt uppgift har det snabbt blivit vanligare att yrkeshögskolor drivs i form av aktiebolag. Sammanlagt har 3 samkommuner och 21 aktiebolag tillstånd att driva yrkeshögskola enligt den gällande lagen.

På grund av särdragen i yrkeshögskoleverksamheten ska yrkeshögskolelagen innehålla bestämmelser om förvaltning, organ samt organens beslutanderätt och tillsättning. De åsidosätter eventuella motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen. Utskottet understryker i synnerhet att behörigheten enligt aktiebolagslagen för yrkeshögskoleaktiebolagets bolagsstämma i propositionen begränsas genom att det i väsentlig utsträckning förhindras att styrelsens uppgifter överförs till bolagsstämman.

Kulturutskottet anser det ytterst angeläget att betona att yrkeshögskolorna ska vara bolag som inte eftersträvar vinst eftersom de lagstadgade uppgifterna finansieras offentligt. Yrkeshögskolorna ska inte få dela ut vinst till sina ägare eller ge dem som deltar i verksamheten andra ekonomiska fördelar. Medlen ska användas till motsvarande verksamhet också när bolaget avvecklas.

I propositionen betonas det att både personal och studerande ska beaktas vid ordnandet av förvaltningen. Kulturutskottet anser det vara ytterst viktigt att instruktionen och andra motsvarande interna bestämmelser bereds öppet i samverkan med studerande och personal. På så sätt skapas grunden för framtida välmående och operativ effektivitet i högskolesamfundet.

Finansieringen av yrkeshögskolorna

Enligt förslaget ska hela ansvaret för basfinansieringen av yrkeshögskolorna överföras till staten. Basfinansiering för fullgörandet av de uppgifter som anges i yrkeshögskolelagen ska beviljas yrkeshögskolorna av undervisnings- och kulturministeriet på kalkylerade grunder med beaktande av verksamhetens kvalitet, genomslagskraft och omfattning. Dessutom beviljas finansiering med utgångspunkt i övriga utbildningspolitiska och forsknings-, utvecklings- och investeringspolitiska mål. Kulturutskottet välkomnar finansieringsreformen och anser det vara ytterst viktigt att propositionen inbegriper ett löfte om att staten garanterar yrkeshögskolorna en sådan basfinansiering som är tillräcklig för att trygga deras lagstadgade uppgifter. Utskottet betonar vikten av att finansieringsreformens sammantagna verkningar utreds och föreslår ett uttalande i saken (Utskottets förslag till uttalande 2).

Basfinansieringen av yrkeshögskolorna föreslås bli bunden till hur kostnadsnivån stiger. Revideringen av finansieringen ska bindas till ett index som beaktar yrkeshögskolans kostnadsstruktur och ändå är tillräckligt enkelt. Utskottet stöder att basfinansieringen genom index knyts till hur kostnadsnivån stiger, på samma sätt som

för universiteten. Utskottet föreslår vissa preciseringar i regleringen om index i detaljmotiven.

Kulturutskottet anser det vara ytterst viktigt att propositionen samordnar behandlingen av yrkeshögskolorna och universiteten i fråga om mervärdesskatt.

I en sakkunnigutredning till utskottet betonas vikten av att finansieringssystemet reformeras för att samarbetet mellan högskolesektorerna ska förbättras. Tack vare den strukturella utvecklingen kan samarbetet mellan universitet och yrkeshögskolor intensifieras ytterligare när det gäller olika stödtjänster som bibliotek eller studerandeservice. Det är lättare att genomföra finansieringsarrangemangen i fråga om de gemensamma tjänsterna, infrastrukturen eller byggnaderna när båda parter har samma finansieringsgrund.

Utskottet har uppmärksamgjorts på att det har gjorts utredningar om problempunkter i samband med uppdragsutbildning, men att problemen har ännu inte åtgärdats. Utskottet menar att möjligheterna att undanröja hindren för uppdragsutbildning måste utredas med det snaraste.

Studerandehälsovård

Den nya yrkeshögskolelagen innehåller ett förslag som skulle innebära att de studerande automatiskt är medlemmar i en studerandekår (41 §). Till studerandekåren hör enligt det alla studerande vid en yrkeshögskola som har antagits till utbildning som leder till examen, med undantag av studerande som deltar i uppdragsutbildning. Ett särskilt syfte är att genom medlemsavgifter ge möjlighet att anordna studerandehälsovården på samma sätt som för universitetsstuderande. Kulturutskottet har vid upprepade tillfällen pekat på vissa missförhållanden i hur hälsovården för studerande vid yrkeshögskolor är ordnad.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 24/2014 rd) ansett att förslaget om tvångsmedlemskap är relevant med avseende på föreningsfriheten enligt grundlagen. Enligt utlåtandet innefattar föreningsfriheten enligt 13 § 2 mom. i grundlagen rätt att utan tillstånd bilda föreningar, höra till eller inte höra till föreningar och del-

ta i föreningars verksamhet. Grundlagen har således uttryckligen tryggt också en negativ föreningsfrihet, dvs. rätten att inte höra till en förening. Men enligt förarbetena till den grundlagsbestämmelsen (RP 309/1993 rd, s. 64) utgör bestämmelsen inget absolut hinder för att man på lagstiftningsväg bildar offentligrättsliga föreningar med en offentlig uppgift eller att man genom lag stadgar om medlemskap i en sådan förening. Samtidigt konstateras det också i förarbetena att bestämmelsen om föreningsfrihet i grundlagen också i det fallet talar för en återhållsam inställning till tvångsmedlemskap.

Grundlagsutskottet har två gånger tidigare bedömt obligatoriskt medlemskap i yrkeshögskolors studerandekårer och ansett att förslagen till bestämmelser om obligatoriskt medlemskap strider mot den grundlagsfästa föreningsfriheten (GrUU 74/2002 rd och GrUU 39/2004 rd).

Enligt grundlagsutskottets utlåtande om den aktuella propositionen är de nya uppgifter som föreslås för studerandekåren visserligen offentliga uppgifter som lämpar sig för en studerandekår. Skötseln av dessa uppgifter förutsätter dock lika lite som uttag av en hälsovårdsavgift att medlemskapet i studerandekåren är obligatoriskt. Den föreslagna begränsningen av den negativa föreningsfriheten uppfyller enligt utskottet inte kravet på att begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna ska vara proportionerliga eftersom målen, som i och för sig är godtagbara, kan nås med medel som ingriper i de grundläggande fri- och rättigheterna i mindre omfattning. Följaktligen strider bestämmelsen om obligatoriskt medlemskap i en studerandekår mot den grundlagsskyddade föreningsfriheten. Bestämmelsen måste enligt utlåtandet justeras så att medlemskap i studerandekåren ska vara frivilligt för studerande vid yrkeshögskolan. Det nämns som ett villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kulturutskottet föreslår i detaljmotiven att de ändringar som föranleds av grundlagsutskottets utlåtande ska göras i lagförslag 1. Men utskottet anser det fortfarande vara nödvändigt att hälsovården för studerande vid yrkeshögskolor omor-

ganiseras för att till sin nivå motsvara den som ordnas för universitetsstudier. Alternativa lösningar förutsätter enligt utredning till utskottet förvaltningsövergripande beredning mellan olika ministerier. Beredningen ska i behövlig utsträckning beakta också de nationella projekten för omorganisering av social- och hälsovården. Utskottet föreslår ett uttalande om detta (Utskottets förslag till uttalande 3).

Detaljmotivering

Lagförslag 1

4 §. *Uppgifter.* I 4 § 2 mom. föreskrivs det att yrkeshögskolorna ska bedriva forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet som gynnar yrkeshögskoleundervisningen, främjar arbetslivet och den regionala utvecklingen och förnyar näringsstrukturen i regionen samt bedriva konstnärlig verksamhet. Kulturutskottet vill betona den tydliga tvåpelarmodellen för fördelningen av uppgifter mellan universiteten och yrkeshögskolorna. Yrkeshögskolornas verksamhet bör särskilt motsvara de krav som arbetslivet och dess utveckling ställer. Därför bör forskningen fokusera på tillämpad forskning. Med betoning på det föreslår kulturutskottet att 2 mom. preciseras så att yrkeshögskolorna bl.a. ska bedriva tillämpad forskningsverksamhet.

17 §. *Styrelsens sammansättning.* I paragrafens 2 mom. föreslås det bestämmelser om valet av två styrelseledamöter som representerar högskolesamfundet. Förslaget bottnar i studerandekårens särställning baserad på automatiskt medlemskap. Grundlagsutskottet har förhållit sig negativt till automatiskt medlemskap men ansett det möjligt att studerandekåren ordnar val av studeranderepresentanter i yrkeshögskolans styrelse och andra kollegiala organ.

Kulturutskottet anser det synnerligen angeläget att det finns en studerandleddamot i yrkeshögskolornas styrelse, men föreslår att den uttalande hänvisningen till att denna ledamot ska väljas genom val utgår ur 2 mom. Omnämmandet att en ledamot väljs bland de anställda kvarstår

dock i momentet. Med ändringen harmonierar momentet bättre med 41 § om studerandekåren och betonar betydelsen av studerandekårens stadgar vid valet av studerandemedlemmen. Ändringen ger bl.a. möjlighet att välja studerandemedlemmen enligt studerandekårens nuvarande stadgar, dvs. av fullmäktigesammanträdet.

21 §. *Förvaltningsförfarande och offentlighet.* Enligt det föreslagna 2 mom. tillämpas på offentlighet i studerandekårens verksamhet vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om offentligheten i de myndigheters verksamhet som avses i 4 § 1 mom. i den lagen. Kulturutskottet anser det inte motiverat med ett sådant krav på offentlighet i fråga om studerandekåren eftersom förslaget om automatiskt medlemskap inte genomförs. Därför föreslår utskottet att offentlighetslagen endast ska tillämpas på offentlighet i studerandekårens verksamhet enligt yrkeshögskolelagen.

22 §. *Undervisnings- och forskningspersonal samt behörighetsvillkor.* Enligt 2 mom. får bestämmelser om behörighetsvillkoren och uppgifterna för lärarna utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt gällande lag föreskrivs det vid behov om behörighetsvillkoren och uppgifterna för lärarna genom förordning av statsrådet.

Kulturutskottet vill betona att yrkeshögskolelärarnas kompetensnivå är av stor betydelse för undervisningen. Enligt utskottets bedömning lindrar förslaget ytterligare behovet att reglera behörighetsvillkoren för lärare genom förordning, vilket inte är bra. Därför föreslår utskottet att bestämmelser om behörighetsvillkor för lärare och vid behov om deras uppgifter ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §. *Straffrättsligt tjänste- och skadeståndsansvar.* På grundval av erhållen utredning föreslår utskottet att paragrafens finska text som en korrigerande av teknisk karaktär kompletteras med det saknade ordet "säännöksiä". Den svenska texten påverkas inte.

41 §. *Studerandekåren.* Paragrafen avses innehålla bestämmelser om yrkeshögskolors studerandekår. Enligt 2 mom. hör alla studerande vid en yrkeshögskola som har antagits till utbildning som leder till examen till studerandekåren. ett undantaget utgörs av studerande som deltar i uppdragsutbildning.

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att bestämmelsen om obligatoriskt medlemskap i en studerandekår strider mot den grundlagsskyddade föreningsfriheten och att förslaget om det således inte kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med hänsyn till grundlagsutskottets utlåtande föreslår kulturutskottet att 2 mom. om automatiskt medlemskap stryks. Till följd av det föreslår utskottet vissa ändringar av paragrafens struktur. De betonar studerandekårens självstyrelse.

Utskottet föreslår att bisatsen i 1 mom., som betonar studerandekårens självstyrelse, blir en separat mening i början av 4 mom. Det momentet gäller studerandekårens förvaltning. Det föreslagna 4 mom. blir ett nytt 3 mom. eftersom utskottet föreslår att 2 mom. stryks.

Utskottet föreslår dessutom att det i början av 1 mom. ska föreskrivas om vilka studerande som kan höra till studerandekåren och om studerandekårens möjlighet att godkänna också andra studerande vid yrkeshögskolan som medlemmar.

I det föreslagna 3 mom. föreslår utskottet en strykning. Den gäller rektorns behörighet att fastställa medlemsavgiften och yrkeshögskolans uppgift att övervaka att avgiften betalas. Utan automatiskt medlemskap faller det sig självt att studerandekåren sköter dessa uppgifter. Paragrafen behöver inte heller föreskriva om de grunder i studerandekårens stadgar på vilka en medlem av studerandekåren helt eller delvis kan befrias från skyldigheten att betala medlemsavgift. Paragrafens nuvarande 3 mom. blir 2 mom.

Paragrafens nuvarande 5—7 mom. blir nya 4—6 mom.

43 §. *Grunderna för fastställande av den statliga finansieringen.* Den föreslagna paragrafen inför begreppet högskoleindex. Det ska ersätta begreppet yrkeshögskoleindex. Det har vid utfrågningen av sakkunniga motiverats bl.a. med möjligheten att i framtiden utarbeta en gemensam lagstiftning för universiteten och yrkeshögskolorna. Den gällande universitetslagen använder begreppet universitetsindex. Kulturutskottet anser att det är för tidigt att införa begreppet högskoleindex, och att det i vissa situationer till och med kan vara vilseledande. Utskottet föreslår att paragrafens 2 och 6 mom. ska föreskriva om yrkeshögskoleindex.

I enlighet med erhållen utredning föreslår utskottet att paragrafens 2 mom. dessutom på finska ska preciseras så att anslaget med undantag av poster av engångsnatur höjs så att det motsvarar den årliga höjningen av kostnadsnivån enligt yrkeshögskoleindexet. Den svenska texten påverkas inte i detta avseende.

68 §. *Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.* Eftersom kulturutskottet föreslår att 42 § 2 mom. ska strykas bör också 68 § 5 mom. utgå. Det momentet behövs inte längre eftersom där föreslås att förslagets 41 § 2 mom. tillämpas endast på studerande som har inlett sina studier efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

Enligt utredning till utskottet har tidschemat för yrkeshögskolereformens olika etapper fördröjts, vilket medför ytterligare utmaningar för genomförandet. Trots anvisningar och förhandskontroller ser det fortfarande ut som om yrkeshögskolornas aktieägaravtal och bolagsordningar innehåller vissa punkter som står i konflikt med lagen. På den kommunala sidan kräver ändringarna en tillräcklig tidsfrist för att man ska hinna med de olika beslutsnivåerna. När det t.ex. gäller en punkt i bolagsordningen som inte direkt utgör ett hinder för att bedriva yrkeshögskoleverksamhet och som även i övrigt bör anses vara tekniskt enkel att korrigera, kan statsrådet i stället för att bevilja ett tillfälligt tillstånd som villkor i tillståndet ställa att ändringen ska göras inom den tid som anges i tillståndet. Det vore också i de ovan nämnda fallen skäligare och mer

meningsfullt gentemot yrkeshögskolan att sköta de korrigeringar som krävs på det sättet än att bevilja hela tillståndet på tillfällig basis. Därför föreslår utskottet ändringar i de föreslagna 7 och 9 mom.

Utskottet föreslår att sista meningen i 7 mom. kompletteras med tillägget "eller en tidsfrist för korrigering av bristerna utsätts i ett tillstånd som gäller tills vidare".

Utskottet föreslår också att slutet av 9 mom. kompletteras med en ny mening som föreskriver att om andra huvudmän än de som bedriver verksamhet i aktiebolagsform, när de har ansökt om det tillstånd för yrkeshögskoleverksamhet som beviljas aktiebolag, inte senast vid den tidpunkt som undervisnings- och kulturministeriet bestämmer har tillställt ministeriet en bolagsordning och ett aktieägaravtal enligt denna lag, ska tillståndet beviljas som ett tillfälligt tillstånd så att bolagsordningen och aktieägaravtalet kan bringas i överensstämmelse med denna lag eller en tidsfrist för korrigering av bristerna utsätts i ett tillstånd som gäller tills vidare.

Genom den ovan föreslagna ändringen av 9 mom. beaktas de yrkeshögskolor med samkommuner som huvudmän som ska ansöka om till-

stånd som beviljas aktiebolag för yrkeshögskoleverksamhet. Ändringen ger statsrådet möjlighet att vid avgörandet av ansökan på motsvarande sätt som i 7 mom. bevilja ett nytt aktiebolag tillfälligt tillstånd eller i ett tillstånd som gäller tills vidare utsätta en tidsfrist för korrigering av bristerna.

Genom att utskottet föreslår strykning av 5 mom. blir de föreslagna 6—14 mom. i stället 5—13 mom.

Lagstiftningsordning

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande gjort en konstitutionell anmärkning mot 41 § i lagförslag 1. Därför har kulturutskottet ändrat paragrafen.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2 utan ändringar,

godkänner lagförslag 1 med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

godkänner tre uttalanden (Utskottets förslag till uttalanden).

Utskottets ändringsförslag

1.

Yrkeshögskolelag

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1—3 §
(Som i RP)

4 §

Uppgifter

(1 mom. som i RP)

Yrkeshögskolorna ska också bedriva *tillämpad forskningsverksamhet och utvecklings- och innovationsverksamhet* som gynnar yrkeshögskoleundervisningen, främjar arbetslivet och den regionala utvecklingen och förnyar närings-

strukturen i regionen, samt bedriva konstnärlig verksamhet. Då yrkeshögskolan fullgör sina uppgifter ska den främja livslångt lärande.

5 och 6 §
(Som i RP)

2 kap.

Tillstånd och tillståndsvillkor för yrkeshögskola

7 och 8 §
(Som i RP)

3 kap.

Undervisning, examina samt forskning- och utvecklingsverksamhet

9—14 §
(Som i RP)

4 kap.

Organisation

15 och 16 §
(Som i RP)

17 §

Styrelsens sammansättning

(1 mom. som i RP)

Styrelsen ska ha två ledamöter från yrkeshögskolesamfundet, varav den ena ska företräda personalen och den andra de studerande. *Den styrelseledamot som väljs ur personalen* ska utses genom val. Närmare bestämmelser om valet av en styrelseledamot som företräder personalen meddelas i en instruktion och närmare bestämmelser om valet av en styrelseledamot som företräder studerandekåren meddelas i studerandekårens stadgar. Bolagsstämman ska fastställa valet.

18—20 §
(Som i RP)

21 §

Förvaltningsförfarande och offentlighet

(1 mom. som i RP)

På offentlighet i yrkeshögskolornas (*utesl.*) verksamhet *och på offentlighet i den verksamhet som en yrkeshögskolas studerandekår bedriver enligt denna lag* tillämpas vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om offentligheten i de myndigheters verksamhet som avses i 4 § 1 mom. i nämnda lag.

5 kap.

Personalen och förvaltningsspråket

22 §

Undervisnings- och forskningspersonal samt behörighetsvillkor

(1 mom. som i RP)

Bestämmelser om behörighetsvillkoren och *vid behov om* uppgifterna för lärarna (*utesl.*) utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Straffrättsligt tjänste- och skadeståndsansvar

(Som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten.)

24 §
(Som i RP)

6 kap.

Studier vid en yrkeshögskola och de studerande

25—40 §
(Som i RP)

41 §

Studerandekåren

Vid en yrkeshögskola finns en studerandekår. *Studerandena i utbildning som leder till examen kan höra till studerandekåren. Den kan också godkänna andra studerande vid yrkeshögskolan som medlemmar.* Studerandekårens syfte är att vara en förenande länk för sina medlemmar samt främja deras samhälleliga, sociala, intellektuella och studierelaterade ambitioner och strävanden i anknytning till de studerandes roll i samhället. Studerandekåren har till uppgift att för sin del förbereda de studerande för ett aktivt, medvetet och kritiskt medborgarskap. Till studerandekårens särskilda uppgifter hör att

(1—3 punkten som i RP)

(utesl.)

Utgifterna för verksamhet som är förenlig med studerandekårens syfte och uppgifter betalas med intäkter av studerandekårens egendom och dess verksamhet samt med medlemsavgifter som studerandekåren har rätt att påföra medlemmarna. (Utesl.) (3 mom. i RP)

Yrkeshögskolans studerandekår har självstyrelse. För studerandekårens förvaltning finns fullmäktige och en styrelse. Närmare bestämmelser om studerandekårens förvaltning finns i studerandekårens stadgar som fastställs av rektorn. Studerandekårens språk är det undervisnings- och examensspråk som anges i tillståndet för yrkeshögskolan. (4 mom. i RP)

(4—6 mom. som 5—7 mom. i RP)

7 kap.

Styrning och finansiering av yrkeshögskolorna

42 §

(Som i RP)

43 §

Grunderna för fastställande av den statliga finansieringen

(1 mom. som i RP)

Det i 1 mom. avsedda anslag i budgeten som anvisats för yrkeshögskolorna det föregående året höjs med undantag av poster av engångsnatur så att det motsvarar den årliga höjningen av kostnadsnivån enligt *yrkeshögskoleindexet*. *Indexet* består av det allmänna förtjänstnivåindexet, konsumentprisindexet och partiprisindexet.

(3—5 mom. som i RP)

Närmare bestämmelser om uträkningen av det *yrkeshögskoleindex* och beaktandet av den höjning av kostnadsnivån som avses i 2 mom. samt om kalkyleringen och den interna fördelningen av de finansieringsgrunder som avses i 3 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet föreskrivs det om de beräkningskriterier som ligger till grund för den finansiering som beviljas på kalkylerade grunder.

44—53 §

(Som i RP)

8 kap.

Yrkeshögskolans ekonomi

54—56 §

(Som i RP)

9 kap.

Sökande av ändring

57—61 §

(Som i RP)

10 kap.

Särskilda bestämmelser

62—67 §

(Som i RP)

68 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

(1—4 mom. som i RP)

(Utesl.)

(5 mom. som 6 mom. i RP)

Tillståndet för en huvudman för en yrkeshögskola som drivs i aktiebolagsform överförs och blir ett tillstånd för aktiebolag enligt denna lag från och med den 1 januari 2015. Om huvudmannen inte senast vid den tidpunkt som undervisnings- och kulturministeriet bestämmer har tillställt ministeriet en bolagsordning och ett aktieägaravtal enligt denna lag ska det tillstånd som överförs beviljas som ett tillfälligt tillstånd så att bolagsordningen och aktieägaravtalet kan bringas i överensstämmelse med denna lag *eller en tidsfrist för korrigerings av bristerna utsätts i ett tillstånd som gäller tills vidare.*

(7 mom. som 8 mom. i RP)

Statsrådet kan bevilja tillfälligt tillstånd för en samkommun som vid ikraftträdandet av den-

na lag har tillstånd enligt den gamla yrkeshögskolelagen och som inte enligt 7 § i denna lag beviljas tillstånd. Tillfälligt tillstånd kan beviljas, om det är nödvändigt för att trygga ställningen för dem som inlett sina studier före denna lags ikraftträdande, för omorganisering av yrkeshögskoleverksamheten eller av något annat särskilt skäl. Ett tillfälligt tillstånd kan gälla högst till den 31 december 2016. *Om en sådan huvudman som bedriver verksamheten i annan form än aktiebolagsform och som har ansökt om det tillstånd som beviljas aktiebolag inte senast vid den tidpunkt som undervisnings- och kulturministeriet bestämmer har tillställt ministeriet en bolagsordning och ett aktieägaravtal enligt denna lag, ska tillståndet beviljas som ett tillfälligt tillstånd så att bolagsordningen och aktieägaravtalet kan bringas i överensstämmelse med denna lag eller en tidsfrist för korrigerings av bristerna utsätts i ett tillstånd som gäller tills vidare.*

(9—13 mom. som 10—14 mom. i RP)

Utskottets förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen noga följer de sammantagna verkningarna av finansieringsreformen för yrkeshögskolorna och lämnar kulturutskottet en utredning om det under 2018.
2. Riksdagen förutsätter att yrkeshögskoleutbildningen ska vara arbetslivsorienterad och stödja den regionala utvecklingen. Regionalt och lokalt be-

slutsfattande ska vara yrkeshögskoleutbildningens styrka också i fortsättningen.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål utarbetar ett förslag som uppfyller grundlagens krav och samtidigt möjliggör uttag av en obligatoriskt hälsovårdsavgift av studerande vid yrkeshögskolorna för ordnade av studerandehälsovård.

Helsingfors den 22 oktober 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Raija Vahasalo /saml
vordf. Inkeri Kerola /cent
medl. Ritva Elomaa /saf
Eeva-Johanna Eloranta /sd (delvis)
Jukka Gustafsson /sd
Leena Harkimo /saml
Pauli Kiuru /saml
Kimmo Kivelä /saf
Sanna Lauslahti /saml

Silvia Modig /vänst
Mika Niikko /saf (delvis)
Ville Niinistö /gröna
Mikaela Nylander /sv
Tuula Peltonen /sd
Tuomo Puumala /cent
Simo Rundgren /cent
Pauliina Viitamies /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.